

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 13

София, 22 октомври 1992 г.

(обн., ДВ, бр. 87 от 27 октомври 1992 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Теодор Чипев

Милчо Костов

Милена Жабинска

Цанко Хаджистойчев

Любен Корнезов

Станислав Димитров

Пенчо Пенев

Нено Неновски

Николай Павлов

при участието на секретар-протоколчика Цвета Минева, разгледа в закрито заседание на 20 октомври 1992 г. конституционно дело № 27 от 1992 г., докладвано от съдията Станислав Димитров.

Делото е образувано по молба на 54 народни представители от 36-то Народно събрание с искане: "Конституционният съд да даде тълкуване, дали след като е било поискано недоверие на Министерския съвет за цялостната му политика и то е било отхвърлено, може да се поиска в следващите шест месеца гласуване на недоверие на каквото и да е основание, тъй като то не може да не бъде включено в цялостната му политика."

С определение от 6 октомври 1992 г. Конституционният съд е конституирал като заинтересувани институции Народното събрание и Министерския съвет и е приел искането за допустимо.

С определение от 13 октомври 1992 г. е оставена без уважение молбата на г-жа Нора Крачунова Ананиева, председател на предизборния съюз на БСП, БЛП, ОПТ, ХЖД, ХРП, НЛП "Ст. Стамболов", СМС, ФБСМ и Ера-3, за конституиране на трите парламентарни групи в 36-о Народно събрание като заинтересувани страни.

По делото е постъпило становище от Министерския съвет, в което се поддържа искането на групата народни представители. Народното събрание не е взело становище. Постъпили са и допълнителни съображения от предявителите на искането.

Конституционният съд, след като обсъди доводите и съображенията, изложени в искането и допълнителните съображения на групата народни представители, както и в становището на Министерския съвет, приема следното:

Предмет на искането е задължително тълкуване на чл. 89, ал. 3 от Конституцията, и то само при хипотезата, когато Народното събрание е отхвърлило предложение за гласуване на недоверие на Министерския съвет за цялостната му политика. Конституционният съд с оглед разпоредбата на чл. 22, ал. 1, изречение 1 ЗКС следва да се произнесе само по направеното искане.

Процедурата за гласуване на недоверие на Министерския съвет и министър-председателя е уредена в чл. 89 от Конституцията, но няма текст, който да сочи основанията за гласуване на недоверие. В чл. 112 от Конституцията са изброени основанията, на които Министерският съвет може да поиска от Народното събрание да му бъде гласувано доверие - по цялостната политика, по програмата или по конкретен повод.

Отрицателният вот на Народното събрание води до прекратяване правомощията на правителството (чл. 111, ал. 1, т. 1 от Конституцията). Гласуване на недоверие на Министерския съвет или министър-председателя по чл. 89 от Конституцията има същите последици. С оглед на това трябва да се приеме, че и основанията за гласуване на недоверие по реда на чл. 89 от Конституцията са цялостната политика на Министерския съвет, програмата му или конкретен повод.

При така изяснените и възприети основания за гласуване на недоверие се тълкува и разпоредбата на чл. 89, ал. 3 от Конституцията, която не допуска да се внася в Народното събрание ново предложение за гласуване на недоверие на същото основание, ако не са изтекли шест месеца от отхвърлянето на първото предложение.

Член 89 от Конституцията има предвид и урежда политическата отговорност на Министерския съвет и министър-председателя. Този текст не урежда друг вид отговорност (наказателна, гражданска и др.), която се реализира не по този ред.

Когато е отхвърлено предложение за гласуване на недоверие на Министерския съвет за цялостната му политика, не може да се внася ново предложение за недоверие на това основание (цялостната политика) преди изтичането на предвидения в чл. 89, ал. 3 от Конституцията шестмесечен срок. Същото се отнася и за случаите, когато и отхвърленото, и новото предложение са за програмата на правителството или за един и същи конкретен повод.

Разпоредбата на чл. 89, ал. 3 от Конституцията ще има приложение и в случая, когато отхвърленото предложение за гласуване на недоверие на Министерския съвет се основава на цялостната му политика, а новото предложение - на конкретен повод като елемент от тази политика, независимо кога е открит или възникнал. Всеки акт или действие на Министерския съвет може да представлява конкретен повод за гласуване на

недоверие. Тези актове или действия са включени в цялостната политика на правителството и са част от нея. Ако Народното събрание е одобрило тази цялостна политика чрез отхвърляне на предложението за гласуване на недоверие на Министерския съвет, не може съгласно разпоредбата на чл. 89, ал. 3 от Конституцията в следващите шест месеца наново да се поставя на гласуване същото предложение, макар и формулирано като конкретен повод, защото това е част от същото основание за недоверие, което е било вече гласувано и отхвърлено от Народното събрание. Щом при отхвърлено предложение за недоверие на Министерския съвет по цялостната му политика не може да се поставя в следващите шест месеца наново въпрос за недоверие на това основание (цялостната политика), още по-малко би могло да се прави предложение за гласуване на недоверие само за една част от тази политика. Нарушението на Конституцията обаче представлява ново основание по смисъла на чл. 89, ал. 3 от Конституцията за гласуване на недоверие на Министерския съвет.

Съгласно чл. 105, ал. 1 от Конституцията Министерският съвет ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и законите. Този изричен текст задължава Министерския съвет винаги да съобразява дейността си с Конституцията и всяко отклонение от това задължение, даже и в рамките на шестмесечния срок по чл. 89, ал. 3 от Конституцията, е основание за гласуване на недоверие.

С разпоредбата на чл. 89, ал. 3 от Конституцията се цели установяването на стабилитет на Министерския съвет и осигуряване на условия за нормално изпълнение на задълженията му поне за срок от шест месеца. Недопустимо е непрекъснато да се внасят в Народното събрание предложения за гласуване на недоверие на Министерския съвет, тъй като това би довело до нежелана дестабилизация на правителството, до

недобросъвестно упражняване на конституционни права и до постоянно отклоняване на Народното събрание от основните му задачи.

С възприетото тълкуване се постига конституционносъобразен баланс между гарантиращите функции на чл. 89, ал. 3 и изискванията на чл. 105, ал. 1 от Конституцията.

Разпоредбите на чл. 89 от Конституцията дават възможност на Народното събрание да гласува недоверие както на министър-председателя, така и на Министерския съвет. И в двата случая следва подаване оставка на правителството. Ето защо чл. 89, ал. 3 от Конституцията има приложение независимо от това, дали отхвърленото предложение се отнася за недоверие на министър-председателя или Министерския съвет. И при двата случая ново предложение за недоверие и на министър-председателя, и на Министерския съвет не може да бъде направено в следващите шест месеца на същото основание в приетия по-горе смисъл. Без значение е обстоятелството, дали второто предложение за гласуване на недоверие изхожда от същата или друга група народни представители.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията Конституционният съд

РЕШИ:

Когато Народното събрание е отхвърлило предложение за гласуване на недоверие на Министерския съвет за цялостната му политика, не може да се прави ново предложение за недоверие в шестмесечния срок по чл. 89, ал. 3 от Конституцията на каквото и да е основание освен за извършено в този срок нарушение на Конституцията.

Съдията Любен Корнезов е подписал решението с особено мнение,
което е приложено към делото.

Председател: Асен Манов